

ANGITT AV 100962 EKTEMANNEN

BERLIN (VG) For en uke siden gjorde den tyske forbundsrepresentant Vera Wollenberger en grusom oppdagelse. Hennes mann «Knud» hadde i årevis spionert på henne og rapportert videre til det fryktede og forhatte østtyske etterretningspolitiet – Stasi. Mange kan nå gjøre den samme tvilsomme erfaring. I går åpnet tyske myndigheter arkivene for seks millioner mennesker som står omtalt i til sammen 202 kilometer velfylte arkivskuffer.

I dokumentrekken vil en finne alle de opplysningene Stasi har samlet inn i løpet av de forhatte DDR-årene, og hvem som har gitt dem. Mange frykter at ekteskap og familier splittes, vennskap snus til hat, når opplysningene kommer fram. Det kan vise seg at ens nærmeste familie og venner egentlig har vært ens fiender.

Det er kanskje ikke så merkelig at pastor Joachim Gauck som i to år har hatt ansvaret for å systematisere det enorme Stasi-arkivet, nå ber folk om å besinne seg og tenke skikkelig igjennom saken før de spør om å få se mappen som inneholder opplysninger om dem selv.

Fryktelige avsløringer i Stasi-arkivene

før den enkelte får svar på sin søknad.

STASI var for de fleste en mystisk og dunkel organisasjon som brukte alle midler for å få tak i opplysninger om både DDR-borgere og utlendinger. Stasi hadde mer enn 100 000 ansatte og brukte mer enn en halv million informanter for å samle inn mer eller mindre troverdige opplysninger. Mange følte seg presset til å gi fra seg opplysninger om familie, naboer, venner og arbeidskamerater.

Falske navn

Gerd Poppe (50), en aktiv kritiker av Honecker-regimet, ble gitt anledning til å se sin og sin kones dossier. Det viste seg å være 50 velfylte mapper med utskrift fra telefonavlytting og opplysninger fra informantene.

– De aller fleste informantene var nevnt med fiktivt navn. De kan imidlertid like godt stå fram, for alt vil komme for en dag, sier Gerd Poppe.

– Jeg vil vite hvem som anga meg. Opplysninger som førte til at jeg satt et år i fengsel, sier Mario Melzer, en berliner som i går fylte ut sin Stasi-søknad.

Trolig vil rundt 70 000 i måneden henvende seg til de som i øyeblikket forvalter Stasi-arkivene med forespørsel om å få se hva som står skrevet der. I øyeblikket arbeider 800 innen Stasi-arkivene, men trolig vil antall arbeidere øke til 3500. På forhånd har rundt 350 000 tyske borgere fylt ut sitt skjema og bedt om å få se opplysningene om seg selv i Stasi-arkivet.

3000 søkte

Bare i går søkte 3000 mennesker i Berlin om å få se sine Stasi-opplysninger. Syv personer ble gitt anledning til å få se dokumentene i hovedstaden første dag.

Det vil bli gitt fortrinnsrett for personer fra tidligere DDR som ble fengslet av politiske årsaker, til de som mistet sine borgerrettigheter og til eldre, opplyser tyske myndigheter.

ANGITT: Politikeren Vera Wollenberger oppdager at ektemannen hadde angitt henne til STASI.

Foto: EPA

GRANSKER: Den siste forsvarsministeren i det gamle Øst-Tyskland, Rainer Eppelmann, fikk i går anledning til å se dokumentene om sin person i Stasi-arkivene. I alt er seks millioner mennesker omtalt i den forhatte etterretningsorganisasjonens arkivskuffer.

Foto: EPA